

Mano Rippel

...s-a deplasat în chip remarcabil accentul, în așa fel încît EGLI, șeful personalului băncii, interpretat de Mano Rippel — ce mi-a amintit de Gustav Knuth — prin foarte înalta realizare a acestui actor, a devenit punctul central al reprezentației" (François Bondy, în «Zürcher Tageszeitung», Zürich, 12 noiembrie 1964 : *Frank V* de Fr. Dürrenmatt la Teatrul Evreiesc de Stat din București").

Atunci cînd destinul s-a rostit și sfîrșitul este ineluctabil, se mai poate lupta pentru ceva ? Păstrîndu-și întreaga personalitate pînă în ultima clipă, Mano Rippel a arătat că da. Și este un privilegiu să poți lăsa nealterată imaginea ta de o viață. Tonic, entuziast, cu o mare deschidere, avea darul să împărtășească, fără efort, celorlalți, simpatic și căldură omenească — de neuitat în rolul titular din Răzbuirea suflleurului, creație premiată la Festivalul teatral republican din 1970.

Actor cu magnetism și priză instantanee la public, cu o disponibilitate surprinzătoare, miscîndu-se cu ușurință de la comic la tragic, de la tragic la grotesc — purtîndu-le concomitent în el, aș zice, fiindcă făcea parte dintre acele naturi fără granițe, nescindate, cu intuiția totalității, numele lui Mano Rippel este inseparabil legat de Hlestakov, Sender Blank și Hoțmah, de Platon Krecet și Hlerșale Dubrovner. Dar a jucat peste 150 de roluri, majoritatea lor după 1947, la Teatrul Evreiesc de Stat din București, pe care l-a slujit de la înființare, în mai toate spectacolele muzicale, în majoritatea pieselor contemporane românești jucate de Teatrul Evreiesc, în dramaturgia evreiască : Șalom Alehem, Goldfaden, Anski, I. Gordin, Sloves, I. Bercovici, în dramaturgia universală : Molière, Schiller, Lessing, Balzac, Ostrovski, Cehov, Nestroy, Brecht, Leonid Andreev, și în Căutătorii de noroace de Mano Rippel.

Modestie și conștiințiozitate, eleganță și grație sînt componentele dominante ale personalității sale. Viața lui Mano se confunda cu Teatrul Evreiesc, căruia, împreună cu soția sa, actrița Seidy Glük, i-a dăruit cunoscute cupluri din literatura idiş, și poate pe cel mai celebru : Menachem Mendel — Șelne Șeindl.

Rămîne memorabil pentru mine sumbrul avertisment, aruncat trusturilor războiului, de Mano Rippel (Tiger Brown) și Isac Havis (Mackie Messer), în scena „Kanoncn-Song”-ului din Opera de trei parale de Brecht.

A jucat pînă în ultimul moment. Nu l-am văzut fără suris, nu l-am văzut îmbătrînit. Fără Mano Rippel, Teatrul Evreiesc nu mai e același.

George TEODORESCU

(Continuare de la p. 89)

Titanic-Vals și *...Escu* explorează medii sociale dintre cele mai diverse, personajele fiind reprezentative pentru mica burghezie a vremii, ca și pentru marea burghezie : funcționari mărunți la prefectură, avocați, dar și deputați, miniștri. O lume a parvenitismului social, a politicianismului, înfățișată cu virulență satirică, demascată necruțător, o lume populată de specimene corupte, imorale, ariviste, în care eroii cinstiți, modești, cum sînt Spirache sau Gena, sînt rari.

Important, demn de subliniat, ni se pare a fi tabloul social al epocii, înfățișat de Tudor Mușatescu în toată amploarea lui, în toată diversitatea lui, cu toată ascuțimea de observație și plasticitatea unui talent excepțional. Dacă astăzi, la doi lustri doar, de la moartea lui Tudor Mușatescu, multe dintre scrierile lui sînt uitate, cu certitudine, cele două comedii, *Titanic-Vals* și *...Escu*, fac din autorul lor un scriitor de frunte, un reprezentant de seamă al dramaturgiei noastre originale, un clasic.